

Αξιότιμα μέλη της Συγκλήτου,
αξιότιμοι υψηλοί προσκεκλημένοι,
κυρίες και κύριοι,
αγαπητά μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας,
αγαπητές φοιτήτριες και αγαπητοί φοιτητές,

Με ιδιαίτερη τιμή και συγκίνηση σας καλωσορίζω στην αποψινή δημόσια συνεδρίαση της Συγκλήτου του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου, η οποία είναι αφιερωμένη στον επίσημο εορτασμό της εθνικής επετείου της Ελληνικής Επανάστασης του 1821 — ενός γεγονότος που σφράγισε καθοριστικά την πορεία του έθνους μας και επαναπροσδιόρισε την έννοια της ελευθερίας, της αυτοδιάθεσης, της αξιοπρέπειας και της συλλογικής μας ταυτότητας.

Για τις μεγάλες στιγμές της ιστορίας ενός έθνους, η τιμή και η μνήμη δεν είναι απλώς ανάμνηση του παρελθόντος: είναι πυξίδα για το μέλλον. Η Επανάσταση του 1821 υπήρξε μια τέτοια στιγμή. Μια στιγμή όπου η πίστη στην ελευθερία, η δύναμη της παιδείας και η ενότητα ενός λαού συναντήθηκαν για να αλλάξουν την πορεία της ιστορίας.

Η Παλιγγενεσία του 1821 υπήρξε η κορύφωση μιας μακράς πνευματικής και ιστορικής διεργασίας. Ήταν το αποτέλεσμα ιδεών που ωρίμασαν μέσα από την παιδεία, τον Νεοελληνικό Διαφωτισμό, την πίστη και την αδιάκοπη επιθυμία των Ελλήνων για ελευθερία.

Οι άνθρωποι εκείνης της εποχής δεν ήταν μόνο αγωνιστές των όπλων. Ήταν φορείς ενός μεγάλου οράματος. Ήταν δάσκαλοι, λόγιοι, έμποροι, κληρικοί και απλοί άνθρωποι που πίστεψαν βαθιά ότι ένα έθνος μπορεί να αναγεννηθεί όταν στηρίζεται στη γνώση, στην ενότητα και στη συλλογική ευθύνη.

Σχεδόν δύο αιώνες μετά, στεκόμαστε απέναντι σε αυτή την ιστορική παρακαταθήκη όχι μόνο ως κληρονόμοι, αλλά και ως συνεχιστές μιας πορείας. Γιατί η ελευθερία δεν είναι ένα κεκτημένο που απλώς παραλαμβάνεται από τις προηγούμενες γενιές. Είναι μια διαρκής κατάκτηση που απαιτεί παιδεία, υπευθυνότητα και ενεργό συμμετοχή στα κοινά.

Και σε αυτό ακριβώς το σημείο αναδεικνύεται ο ρόλος του Πανεπιστημίου. Το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο, ως το μεγαλύτερο και το πιο πολυθεματικό Πανεπιστήμιο της χώρας, φέρει μια ιδιαίτερη ευθύνη: να διατηρεί ζωντανές τις αξίες που γέννησαν και στήριξαν την Ελληνική Επανάσταση. Γιατί η ελευθερία της σκέψης, η διάχυση της γνώσης και η αναζήτηση της αλήθειας αποτελούν θεμέλια όχι μόνο της ακαδημαϊκής προόδου, αλλά και της ίδιας της δημοκρατίας.

Ο φετινός εορτασμός αποκτά έναν ιδιαίτερο συμβολισμό, καθώς συμπίπτει με τη συμπλήρωση εκατό χρόνων από την ίδρυση του Πανεπιστημίου μας. Έναν αιώνα πριν, το Αριστοτέλειο δημιουργήθηκε ως φάρος παιδείας και επιστήμης. Σήμερα, εκατό χρόνια μετά, συνεχίζει να αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους ακαδημαϊκούς θεσμούς της χώρας, διαμορφώνοντας γενιές επιστημόνων και συμβάλλοντας ουσιαστικά στην πρόοδο της κοινωνίας.

Επανερχόμενος στο γεγονός της ημέρας, την εορτή για το 1821, η ιστορία μας υπενθυμίζει ότι η πρόοδος δεν επιτυγχάνεται χωρίς κόπο και ότι η ενότητα αποτελεί προϋπόθεση κάθε μεγάλης συλλογικής προσπάθειας. Στη σημερινή εποχή, σε έναν κόσμο που μεταβάλλεται ραγδαία — με τεχνολογικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές προκλήσεις — καλούμαστε να αντλήσουμε έμπνευση από το παρελθόν όχι με νοσταλγία, αλλά με δημιουργική ευθύνη. Να μετατρέψουμε τη μνήμη σε δύναμη και την ιστορική γνώση σε οδηγό για το μέλλον.

Στον κόσμο αυτών των μεγάλων τεχνολογικών αλλά και των γεωπολιτικών μετασχηματισμών που ζούμε, η επένδυση στη γνώση και στους νέους ανθρώπους αποτελεί τη βαθύτερη εγγύηση ελευθερίας, δημοκρατίας και προόδου.

Ιδιαίτερα απευθύνομαι σήμερα στις φοιτήτριες και στους φοιτητές μας. Η επέτειος αυτή δεν είναι μόνο μια στιγμή ιστορικής μνήμης. Είναι και μια υπενθύμιση της ευθύνης που έχουμε απέναντι στο μέλλον. Όπως οι νέοι άνθρωποι του 1821 τόλμησαν να οραματιστούν έναν διαφορετικό κόσμο, έτσι και εσείς καλείστε σήμερα να δημιουργήσετε, να καινοτομήσετε, να σκεφθείτε ελεύθερα και να συμβάλετε σε μια κοινωνία πιο δίκαιη, πιο ανοιχτή και πιο ανθρώπινη.

Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι η πνευματική αφύπνιση προηγήθηκε της εθνικής ελευθερίας. Οι δάσκαλοι του Γένους καλλιέργησαν το έδαφος πάνω στο οποίο οικοδομήθηκε η πολιτική ανεξαρτησία. Με τον ίδιο τρόπο και σήμερα, το Πανεπιστήμιο οφείλει να αποτελεί έναν ζωντανό χώρο ελεύθερης διακίνησης ιδεών, δημιουργίας, έρευνας και υπεύθυνης σκέψης. Δεν είναι τυχαίο ότι οι μορφές του Νεοελληνικού Διαφωτισμού επέμειναν τόσο πολύ στον ρόλο της Παιδείας. Όπως έγραφε ο Αδαμάντιος Κοραΐς: η παιδεία είναι η μόνη ασφαλής θεμελίωση της ελευθερίας, και όπως μας υπενθύμιζε ο Ρήγας Φεραίος: όποιος ελεύθερα συλλογάται, συλλογάται καλά.

Κλείνοντας, θα ήθελα να υπογραμμίσω ότι η ουσιαστική τιμή προς το 1821 δεν περιορίζεται στις επετειακές τελετές. Η αληθινή τιμή βρίσκεται στη συνέχιση του έργου εκείνων που αγωνίστηκαν: στην υπεράσπιση της ελευθερίας, στην καλλιέργεια της γνώσης, στην ενίσχυση της δημοκρατίας και της συλλογικότητας.

Μόνο έτσι μπορούμε να φανούμε πραγματικά αντάξιοι της ιστορίας μας.

Σας ευχαριστώ θερμά.